

MICHAEL SANDER & LENE JENSEN

STEFFEN JACOBSEN

VALHEIDEN VUORI

Steffen Jacobsen

Valheiden vuori

Suomentanut Sirpa Alkunen

SAGA Egmont

Valheiden vuori

Translated by Sirpa Alkunen

Original title: *Et bjerg af løgne*

Original language: Danish

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2015, 2024 Steffen Jacobsen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727206820

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13.4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Kauris sanoi: ”Nyt ihmisellä on kaikkea, mitä hän tarvitsee. Hän ei enää koskaan ole allapäin.” Pöllö kuitenkin vastasi: ”Ei. Näen ihmisessä aukon, kuin nälän, jota ei koskaan voi sammuttaa. Siksi ihminen on aina allapäin, siksi hän haluaa aina vain enemmän. Tunne kasvaa kasvamistaan, kunnes maailma eräänä päivänä sanoo: ’Minua ei enää ole, eikä minulla ole sinulle enempää annettavana.’”

– Vanha mayataru

I

Peter Holm oli Nobel Oilin kokenein geologi, eikä hän siltikään ollut koskaan ennen kuullut ilmiöstä. Hän epäili kenenkään kuvailleen sitä. Hän kuitenkin tiesi vailla minkäänlaista epäilystä, että prosessi oli juuri nyt käynnissä kaksituhatta metriä kenttäaseman alla Grönlannin sulavan mannerjäätikön laidalla.

Hän tiesi myös, ettei prosessia voinut pysäyttää.

Mannerjäätikön murskaavan painon alta vapautuneena vuori oli herännyt kahdeksan miljoonan vuoden talviunestaan. Se kohottautui, irtautui, venytteli ja muuttui.

Geologisessa mielessä kaikki tapahtui suunnattoman nopeasti. Aivan, aivan liian nopeasti.

Peter Holmilla ei ollut ylettömän vilkas mielikuvitus, mutta silti hän saattoi kuvitella kuulevansa muutokset syvällä peruskalliossa istuessaan hiljaa laboratoriossa vain kuuntelemassa.

Hän raaputti parransänkeään ja katseli sinisten tuolien rivejä hurisevien ja välkkyvien sähkölaitteiden ääressä. Pahojen aavistustensa takia hän oli käskenyt lähimpien työtovereidensa pitää vapaata tänään. Hän halusi olla yksin, kun viimeisimpien ja syvimpien porausnäytteiden kemiallinen analyysi olisi saatavilla. Jopa hänen horjumaton oikea kätensä, Bao Tseung, nauravainen ja puhelias kiinalainen geofyysikko oli hänen pyynnöstään jäänyt jalostamon viereiseen parakkikylään. Tseung oli tietenkin totellut mutta ollut loukkaantunut ja vaitonainen. Tanskalainen päägeologi ei ollut koskaan ennen puhunut hänelle niin tylsti.

Peter Holm viskasi savukkeensa puolityhjään kahvikuppiin, taittoi kannettavan tietokoneensa kiinni ja silitti mielteliäänä sen kantta. Sitten hän poisti analyysin tulokset leirin päätietokoneelta, veti parkatakin vetoketjun kiinni kaulaan asti ja otti laukkunsa lattialta.

Ennen kuin hän sammutti valot, hän seiso i hetken ikkunattoman parakin ovella ja vilkaisi viimeisen kerran mykkiä spektrografeja, jotka juuri olivat pettäneet hänet ja koko tämän ainutlaatuisen kehityshankkeen.

Kaikki oli ohi, ja oli hänen velvollisuutensa kertoa öljy-yhtiön omavaltaiselle johtajalle, Axel Nobelille, että kaikki oli ohi.

Peter Holm ei ollut iloinen asiasta.

Hän sulki oven ja pani aurinkolasit silmilleen kovassa, vaakasuorassa auringonvalossa. Edistysellinen geofysiikan leiri koostui kourallisesta oransseja kontteja, jotka sijaitsivat kallionkumpareella muutaman sadan metrin päässä mannerjään likaisesta, peräytyvästä seinämästä. Kallioon oli kiinnitetty teräsvaijereilla radio- ja satelliittiantenneja, joissa tuuli humisi alituisesti ja surumielisesti. Aurinko välkehti Diskonlahdella, ja kauempana lahden ja yksittäisten ajelehtivien jäävuorten takana häämötti loputon Jäämeri.

Leveälle niitylle kenttäleirin ja rannan väliin oli ripoteltu kaiken kokoisia ja värisiä retkitelttoja, pitkiä valkoisia ruokailutelttoja ja lavoja, joilla mielenosoittajat viime kuukausina olivat kiihdyttäneet itseään tuhoisaan raivoon. Aidatusta kenttäleiristä katsottuna telttakylä muistutti musiikkifestivaalia, joka ei loppunut koskaan. Peter Holm pystyi vaivatta lukemaan kaukana huojuvien lakanoiden tekstit: NOBEL OIL RAISKAA MAAMME, NOBEL OIL VARASTAA GRÖNLANNIN TULEVAISUUDEN. Joissakin lakanoissa ja kylteissä näkyi musta atrain, Poseidonin satureiden tunnus. Kyseessä oli aktivistiryhmä, joka taukoamatta sabotoi Nobel Oilin rakennelmia maalla ja vesillä, vaikka kukaan ei tiennyt, keitä he olivat, eikä kukaan löytänyt heitä.

Viimeisimpänä Poseidonin soturit olivat tuhonneet satelliittiyhteydet Kööpenhaminan pääkonttoriin, eikä kukaan osannut tai halunnut löytää vikaa. Ympäristöaktivistit olivat saastuttaneet jopa yrityksen teleteknikoiden mielen.

Harjanteen alapuolella kulkevalla soratiellä odotti jeeppi moottori käynnissä, ja Peter Holm näki sen ohjaamosta kädenheilautuksen. Hän asteli varovasti alas soratietä, joka oli sulamisveden liukastama.

Hän nosti laukkunsa takaistuimelle ja istuutui hänelle tervehdykseksi hymyilevän kuljettajan viereen. Nuori mies oli mustatukkainen, hoikka ja valokuvamallin näköinen. Peter Holm vilkuili miehen kireitä farkkuja, ja katse pysähtyi ruskettuneisiin käsiin. Jeeppi alkoi edetä vaivalloisesti pyöränjälkiä pitkin, joita saattoi hädin tuskin tieksi kutsua, ja geologi katseli vaaleansinistä, kimaltavaa merta ja mielenosoittajien telttoja.

– He lähtevät lumen tullessa, hän mutisi. – Kaikki kai toivovat tätä, ainakin heidän hitto vie pitäisi. Töitä, rahaa, planeetan suurin liuskeöljy- ja kaasuvaranto. Rahaa. Töitä. Tulevaisuus.

– Selvästikään eivät kaikki, kuljettaja sanoi.

Hän ojensi kätensä.

– Rasmus Nordstrand.

– Peter Holm. Eivät niin, mutta kaikki ne, joilla on väliä.

Ihmiset, jotka elävät 2000-luvulla.

Keltaisia öljypuomeja kiemurteli lahdella niin kauas kuin silmä kantoi, ja puomien takana kymmenisen öljyntorjunta-alusta käsitteli sabotoidusta putkesta mereen vuotanutta öljyä. Putki kulki jalostamosta syvän meren satamaan, mistä supertankkerit kuljettivat liuskeöljyä sitä janoavalle maailmalle.

Poseidonin soturit olivat kolme viikkoa aiemmin räjäyttäneet öljyputken hajalle Nobel Oilin omalla dynamiitilla, joka oli varastettu murtovarmana pidetystä varastosta.

Tapaus oli suistanut yleensä pidättyväisen ja järkkymättömän hallituksen puheenjohtajan Axel Nobelin hillittömän raivon valtaan. Muutaman tunnin kuluttua tuhoiskun jälkeen hän oli saapunut Tanskasta yksityisellä suihkukoneellaan ja vaihtanut sivistyneen mutta epäpätevän brittiläisen turvallisuusyrityksen arveluttavaan kiinalais-yhdysvaltalaiseen järjestöön, joka tunnetusti käytti entisiä erikoisjoukkojen sotilaita ja Balkanin sodan veteraaneja ”konsultteinaan”. Johtaja itse oli järjestänyt neitseellisen lahden veteen valuneen raakaöljyn puhdistustoimet.

Öljyvuoto tietenkin aiheutti kiusallisia kysymyksiä maailman lehdistöltä, Grönlannin hallinnolta, Yhdysvaltain kongressilta ja Tanskan kansankäräjiltä, sillä se nostatti epämiellyttäviä muistoja Meksikonlahdella tapahtuneista Deepwater Horizonin öljytuhoista.

– Miksi he tekevät noin? Peter Holm mutisi vihaisesti. – Miksi ympäristöaktivistit – siis ympäristön suojelijat – yrittävät muuttaa Pohjois-Atlantin isoksi salaatinkastikkeeksi?

– Osoittaakseen, että se on tehtävissä, nuori mies vastasi. – Osoittaakseen, etteivät rakennelmat ole tarpeeksi turvallisia ja että alueen luonto on yhä äärimmäisen herkkää, vaikka jää vetäytyykin. Lisäksi monet eivät halua herätä huomaamaan, että heistä on tullut Kiinan kansantasavallan alamaisia. He haluavat määrätä asioista itse. He ovat jo kokeneet tanskalaisvallan, heitä ei kiinnosta jäädä vielä Kiinankin jalkoihin.

Peter Holm katsoi miestä tarkemmin.

– Oletko täältä kotoisin? Näytät...

– Isäni on Nuukista ja äitini Tanskasta, Rasmus Nordstrand selitti. – Työskentelen meribiologina Ilulissatin päämajassa. Siellä haluttiin varmistaa, että pääset ehjin nahoin helikopteriin. Puhun kieltä ja tunnen tåkäläiset.

– Ehjin nahoin?

– He uskovat, että tilanne pahenee.

Ja osuvat oikeampaan kuin aavistavatkaan, Peter Holm mietti. Sitten kaikki loppuu.

Rannikkoa lähestyi alus, jonka valkeassa kyljessä luki metrin korkuisin, vihrein kirjaimin GREENPEACE. Se keinahteli tuulessa, kun keulasta laskettiin ankkuri, ja nosturilla laskettiin veteen kumivene, jonka kyydissä oli aktivisteja keltaiset pelastusliivit yllään.

– Ihanaa. Lisää solidaarisuutta, kuljettaja mutisi ja pysähtyi puomikopin eteen. Kopin molemmin puolin levittäytyi kolme metriä korkea aita, jonka harjalla oli piikkilankarullia. Luodinkestävän lasin takaa kiinalainen portinvartija tarkkaili heitä ilmeettömänä. Seinällä hänen takanaan oli teline, jossa oli pippurisumuttimia, kyynelkaasukranaatteja ja konepistooleja. Sekin oli uutta, Peter Holm mietti.

Puomi nousi, ja he pujottelivat teräshidasteiden ja betoniporsaiden välistä jatkaakseen rannikkotielle. Kopin takana yksi vartija leikitti kahta pahansisuisen näköistä dobermannia.

Megafoneista kantautuvat kiivaat äänet tuntuivat tulevan hyvin läheltä. Peter Holm näki selvästi mielenosoittajien kasvot ja heidän avoimet, huutavat suunsa.

Ajorata kiemurteli talonkorkeisten kallionjärkäleiden välistä, ja kuljettaja osoitti laakson näkymää hallitsevaa mustaa, taivasta kohti kurkottavaa niemeä. Se oli osa vuoriketjua, joka oli ollut hautautuneena mannerjään alle mutta jonka sisuksissa oli

miljoonia ja taas miljoonia kuutiometrejä liuskeöljyä sekä lähes ehtymättömät kaasuvarat.

– Vuori on siis meille siunaus? Nordstrand huusi moottorin räminän yli.

Geologi kohautti olkapäitään ja tarttui kahvaan päänsä yläpuolella.

– Ei sinällään mutta eihän mikään ole. Itse asiassa vuori on täynnä petosta... tai... unohda tuo viimeinen, jooko? Toisaalta tämä voisi olla iso ja vapauttava näpätys muun muassa Putinille. Länsi-Eurooppa voisi olla omavarainen fossiilisten polttoaineiden suhteen aina tuomiopäivään saakka. Norjan mannerjalusta ei ole mitään tähän verrattuna. Jos tämän kanssa päästäisiin tosissaan vauhtiin, kaikki tanskalaiset voisivat elää julkisilla varoilla. Tarkoitin sitä puolikasta, joka ei niillä vielä elä. Samalla lailla kuin Norjassa. Tai Arabiemiraateissa.

– Mitä tarkoittit, kun sanoit ’täynnä petosta’?

– En mitään... en yhtikäs mitään.

Nobel Oilin logo jeepin kyljessä oli mielenosoittajille kuin punainen vaate. Useita ryhmiä irtautui pitkien ruokateltojen luota. Ihmisiä alkoi juosta kohti aitaa, ja tanskalaisten poliisien ohut ketju oli toivottoman alivoimainen kuten aina.

Kuljettaja vaihtoi nelipyörävedolle. Sulamisvesi oli kovertanut tietä, ja auto poukkoili syvien urien yli. Suoraan edessäpäin verkkoaitaa oli purettu ja tukitolppia kiskottu maasta. Päivisin kiinalaistyöläiset korjasivat tienvarren aitaa, ja öisin aktivistit repivät sen taas maan tasalle. Kolme nuorta naispoliisia seisoi käsikoukussa aidassa olevan aukon peittona ja visiirit kasvoille laskettuina. Yksi heistä hypisteli hermostuneena pippurisumutetta vyöllään.

Kuljettaja osoitti mielenosoittajien yhtä siipeä. Nuoria ja vanhoja naisia ja miehiä lähestyi aidan aukkoa.

– He siis saattavat olla oikeassa?

– Tietenkään eivät ole, Peter Holm karjahti.

Hän puristi oven päällä olevaa kahvaa rystyset valkoisina. Megafonien tuottama meteli oli sanoinkuvaamatonta. Raakaa ja helvetin pelottavaa. Hän ei ollut ikinä kokenut mitään vastaavaa, vaikka oli sentään ollut vaikka missä.

Hän avasi suunsa selittääkseen, kun iso kivi sinkoutui kuin tyhjästä ja osui ikkunaan hänen kasvojensa kohdalla. Lasiruutu meni pirstaleiksi, muuttui valkoiseksi ja alkoi varista kehyksistään.

– Saatana! Aja meidät pois täältä.

Geologi kohotti kätensä ja katsoi sormenpäitään. Ne olivat punaiset verestä. Jeeppi kallistui uhkaavasti kivisellä, märällä tiellä, ja siihen osui lisää kiviä. Paljon lisää. Takaikkuna muuttui sirpalemereksi, ja auto törmäsi jysähtäen kallionlohkareeseen, jolloin Peter Holm löi päänsä ovipilariin. Hän olisi voinut kurottaa kätensä ulos ja koskettaa ihmisiä, niin lähelle nämä olivat päässeet.

Kuljettaja kiroili ja väänteli vastustelevaa rattia.

Silloin Peter Holm huomasi yksittäisen hahmon kallionkielekkeellä lähellä tietä kuin seisomassa luonnon omassa saarnastuolissa. Pitkä patsasmainen, nuori nainen mustissa vaatteissa. Nainen tuijotti alas suoraan Peter Holmiin jääkylmin, tuomitsevin katsein. Kallion juurella seisoj pienen tyttö, kahdeksan- tai yhdeksänvuotias, yhtä kuolemanvakavana kuin nainenkin. Tytön silmät olivat taivaansiniset ja katse oli ainutlaatuisen suora ja tietäväinen niin nuoren ihmisen katseeksi.

Jeeppi kiihdytti vauhtia alamäkeen kamalalla tiellä. Yksi poliiseista työnnettiin ajoradalle aivan heidän eteensä, ja vain kuljettajan refleksinomainen korjausliike pelasti naispoliisin rampautumiselta tai kuolemalta. Kiviä iskeytyi edelleen auton koriin. Toinen sivupeili hävisi. Lopulta he kääntyivät kapeaan, vaikeapääsyiseen rotkoon ja kivisade lakkasi.

Peter Holm kääntyi istuimellaan ja näki vielä viimeisen vilauksen kalliolla seisovasta naisesta.

- Kuka helvetti tuo oli?
- Kuka?
- Nainen kalliolla!
- Kuka?
- Etkö muka nähnyt häntä?! Miten saatoit olla näkemättä?

Voi Jeesus...

Peter Holm nojautui taaksepäin istuimellaan ja katsoi uudelleen verisiä sormenpäitään. Sitten hän nyppäisi lasinsirpaleen oikean korvansa takaa, katsoi sirpaletta ja heitti sen tiehensä.

He poistuivat rotkon syvistä varjoista ja ajoivat auringonvaloon, ja hän huokaisi helpotuksesta nähdessään helikopterikentän kilometrin päässä. Siellä ei näkynyt lainkaan mielenosoittajia. Kenttää vartioivat Axel Nobelin yksityiset turvallisuusjoukot, jotka olivat aivan toista maata kuin tanskalaispoliisit äskeisellä niityllä ja lisäksi raskaasti aseistettuja.

Kaukana lännessä aurinko valaisi jalostamon tornitalon korkuisia säiliöitä ja siiloja, pumppuasemia ja kilometrien pituisia valkoisia ja punaisia putkia. Ylijäämäkaasulla palava ikuinen liekki oli lähes näkymätön kirkkaassa ilmassa. Koko laitos oli uskomaton näky: mahdoton insinöörintyön näyte tällä alkukantaisella, alastomalla ja tuulisella rannikolla. Se oli yhden

henkilön uskonnollinen visio, Axel Nobelin unelma länsimaiden uudesta noususta taikauskoon, kiihkouskonnollisuuteen ja lahjontaan vajonneessa maailmassa.

Kuljettaja pysähtyi helikopterikentän viereen. Hän hymyili, mutta Peter näki miehen olevan järkyttynyt.

– Sanoinhan, että hommaisit sinut ulos sieltä, Rasmus Nordstrand sanoi hieman tekoreippaasti. – Mutta kukahan maksaa tästä autonhylystä, jonka aamulla hain uutena ja hienona?

– Pidän kyllä huolen, että saat uuden tilalle. Mikä väri saisi olla? Vihreä vai vihreä?

Peter Holm naurahti helpottuneena ja katsoi kentällä seisovaa isoa, oranssia helikopteria. Roottorit alkoivat pyöriä. Matkustamo oli täynnä teknikoita ja työläisiä, jotka halusivat innokkaasti päästä pois. Hänellä itsellään ei yhtäkkiä ollutkaan kiire. Adrenaliini alkoi haihtua.

Hän kätteli kuljettajaa muodollisesti, ja ehkä kädenpuristus kesti hieman pidempään kuin olisi ollut aivan välttämätöntä. Hän katsoi uudelleen kuljettajan tiukkoja reisiä ja lihaksikasta, ruskettunutta kaulaa t-paidan yllä. Hän kuuli oman sykkeensä ja tunsu miehen tuoksun.

Irrottaessaan otteensa hän huomasi tatuoinnin miehen ranteessa: suomuinen käärme, joka käpertyi kahdelle kierrokselle ennen kuin puri omaa häntäänsä. Hän kosketi käärmettä varovasti sormenpäällään. Kuljettajalla ei näyttänyt olevan mitään sitä vastaan.

– Onko tuo inuiittihahmo? Mitä se tarkoittaa?

– Ei mitään. Olin kavereiden kanssa Hampurissa, ryyppäsin pääni täyteen ja heräsin käärme ranteessa. Sillä ei ole kerta kaikkiaan mitään sen syvällisempää tarkoitusta.

Helikopterista heilutettiin, ja lentäjä osoitti rannekelloaan. Holm heilautti kättään huolettomasti takaisin.

– Entä sinä? Lähdetkö mukaan? hän kysyi ja katsoi pitkään miestä silmiin. – En tiedä, mitä olisin tehnyt ilman sinua, Rasmus. Todella. He olisivat tappaneet minut.

– Lähden seuraavalla, kuljettaja sanoi ja osoitti taivaalle, missä helikopteri lenteli laiskasti ympyrää odottaen, että laskeutumispaikka vapautuisi. – Menen tapaamaan äitiäni Kööpenhaminaan.

– Jos sinulla on halua ja aikaa, voisimme ehkä tavata? Olen helvetin kiitollinen. Todella.

Kuljettajan käsi lepäsi vaihdetangolla heidän välissään. Hän hymyili. Hänen ripsensä olivat mustat ja tuuheat. Korkeat poskipäät, kiiltävän mustat hiukset ja siniset silmät olivat hyvin epätavallinen yhdistelmä, Peter Holm ajatteli. Hän kuvitteli silmät hurmiosta sulkeutuneina.

Hän kaivoi lompakostaan käyntikortin. Nuori mies työnsi sen paitansa rintataskuun ja taputti sitä. Hän katsoi taas suoraan geologia, joka tunsi itsensä nyt melkein varmaksi.

– Soita minulle. Voimme mennä ulos drinkille...tai jotain muuta, hän sanoi.

Kuljettaja hymyili.

– Totta kai. Drinkille...tai jotain muuta. Tehdään niin!

Helikopteri nousi ilmaan, ja Peter Holm katsoi kentällä seisovaa runneltua jeeppiä. Kuljettaja suojasi toisella kädellä silmiään auringolta ja heilutti toisella. Peter painoi kasvonsa ikkunalasia vasten, kunnes sekä mies että auto hävisivät näkyvistä ja tilalla oli vain niittyä, telttoja ja mielenosoittajia. Ja tietenkin musta, mureneva vuori.

Maankuoren alla lymyää petos.

Grönlannissa vaikutusvaltaisen Nobel Oil -yhtiön päägeologi Peter Holm on analysoinut viimeiset porausnäytteet hankkeesta, josta näyttää tulevan maailmanhistorian tuottoisin öljyseikkailu. Kaikki Grönlannin paikallishallinnosta aina suuriin kiinalaisiin sijoittajiin ovat innoissaan. Menestystarina saa kuitenkin dramaattiseen käänteeseen, kun Holm löydetään kuolleen reikä takaraivossaan.

Apulaispoliisitarkastaja Lene Jensen saa tapauksen tutkittavakseen. Samaan aikaan Nobel Oil palkkaa yksityisetsivä Michael Sanderin etsimään murhaajan – ja varmistamaan, että öljyhanke etenee suunnitelmien mukaan.

Valheiden vuori on Lene Jensenistä ja Michael Sanderista kertovan tiivistunnelmaisen trillerisarjan itsenäinen kolmas osa. Epätodennäköinen parivaljakko päätyy selvittämään tapausta, jonka osapuolina ovat militantti ympäristöjärjestö sekä tanskalainen öljymagnaatti, jota ei pysäytä mikään.

Steffen Jacobsen on tanskalainen menestyskirjailija ja kirurgi, joka on työskennellyt suuren osan elämästään Grönlannissa ja Pohjois-Norjassa. Hän teki suuren läpimurtonsa romaanillaan *Riista*, joka aloittaa huippusuositun rikossarjan. Steffen Jacobsenin teokset ovat keränneet vankan lukijakunnan Euroopassa, Yhdysvalloissa, Japanissa, Kiinassa ja Taiwanissa, ja niistä on myyty elokuva-oikeudet.